

Семенчук Н.О.

*здобувач кафедри конституційного
та адміністративного права
Запорізького національного університету*

ПОНЯТТЯ «ПУБЛІЧНО-ПРАВОВИЙ СПІР У СФЕРІ МІСТОБУДУВАННЯ»

Спори, що виникають у сфері містобудування відносяться до публічно-правових, якщо пов'язуються із виникненням, зміною та припиненням взаємодії між суб'єктами права, де суперечність спричинюється виконанням публічно-управлінських функцій, реалізацією та захистом суб'єктивних публічних прав та інтересів, і функціонально має пріоритет у врегулюванні – задоволення суспільних потреб та досягнення виконання важливих стратегічних задач держави в цілому, і зокрема у сфері будівництва та містобудування [1, с. 747].

Будівництво та містобудування відіграють ключову роль у розвитку інфраструктури, задоволенні потреб населення та створенні умов для економічного зростання. Створення об'єктів соціальної інфраструктури, таких як школи, лікарні, дороги, мости, житлові комплекси, громадські приміщення тощо, є необхідним для забезпечення комфортних умов проживання та функціонування суспільства. Дотримання державних будівельних стандартів і норм гарантує якість та безпеку цих об'єктів. Чинне законодавство визначає поняття будівництва і встановлює правила, за якими ця галузь має функціонувати. Це включає в себе вимоги до ліцензування, екологічної безпеки, охорони праці та інші аспекти, спрямовані на забезпечення якості та безпеки будівельних робіт.

Будівництво та містобудування є важливою складовою стратегічного економічного розвитку та соціального благополуччя країни. Ця галузь впливає на різні аспекти суспільства та господарства, і його роль є багатогранною. Будівництво створює робочі місця, сприяє розвитку підприємництва та привертає інвестиції. Нові будівельні проекти сприяють сталому економічному зростанню та розвитку інфраструктури. Будівництво відіграє ключову роль у створенні та підтримці інфраструктури, такої як дороги, залізниці, аеропорти, енергетичні об'єкти тощо. Будівництво житла, освітніх та медичних установ сприяє покращенню якості життя громадян. Створення комфортних та безпечних місць проживання підвищує соціальний рівень та задоволення потреб населення. Будівельна галузь активно

використовує нові технології та інновації для покращення якості будівельних проєктів і зниження впливу на навколишнє середовище.

Отже, містобудування має важливий внесок у загальний розвиток економіки та соціального прогресу країни.

Розуміння містобудування та містобудівної діяльності має виходити із встановленої нормативної конструкції, де запроваджено підхід до встановлення його сутності як певного різновиду господарської діяльності, яка може вимагатися через ліцензування, дотримання національної екологічної безпеки, економічної безпеки, технологічної безпеки тощо. Саме тому впровадження будівельних робіт має відповідати встановленим стандартам та вимогам. Окремі види будівельних робіт вимагають здійснення ліцензування в порядку п. 9 ст. 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» [2].

Узагальнення відомостей про стан здійснення ліцензування містобудівної діяльності здійснюється у спеціальних державних реєстрах, де розміщуються відомості про визначені ДБН, вживані для об'єкту містобудівні умови та обмеження із дотриманням відповідності технологіям забудови, та положенням містобудівної документації (ст. 22-2 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності») [3]. Процеси ліцензування господарської діяльності постійно перебувають у стані реформації, спрямованій на спрощення доступу приватних осіб до здійснення тих чи інших робіт, але при цьому видача ліцензії залишається інструментом контролю за дотриманням безпеки окремих видів суспільних процесів, а також створення умов дотримання балансу інтересів як держави, соціуму, так і інтересів інвесторів, без участі яких не є можливим розвиток будівельної галузі країни. Саме з метою створення сприятливого інвестиційного клімату положеннями Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення порядку надання адміністративних послуг у сфері будівництва та створення Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва» було скасовано вимогу здійснення архітектурної діяльності як складової процесу містобудування [4]. Натомість було запроваджено процедуру сертифікації діяльності суб'єктів, які займаються архітектурною діяльністю.

Метою здійснення містобудівної діяльності згідно із Законом України «Про основи містобудування» є забезпечення формування «повноцінного життєвого середовища». Відповідно в основу врегулювання публічно-правового спору має покладатися саме дотримання вимог формування такого сприятливого для забезпечення фізичного існування людини, а також створення умов для її соціального буття, що має охоплюватися інтересами відповідної спільноти чи громади. Таким чином, коли ми говоримо про встановлення змісту

публічно-правового спору у сфері містобудування, то ним є певна суперечність, що виникла між особою, що виконує функції держави чи особою-володільцем делегованих повноважень та суб'єктом господарювання із здійснення діяльності із проведення підготовчих, архітектурних, будівельних робіт, робіт у сфері землеустрою, що спричинює створення перешкод до формування «повноцінного життєвого середовища».

Отже, ознаками публічно-правового спору у сфері містобудування є: суб'єктний склад правовідносин, що реалізуються через діяльність носіїв державної влади, а також виконавців функцій місцевого самоврядування; встановлення спеціального характеру спорів, що проявляється у встановленні перешкод для формування повноцінного життєвого середовища для людини та суспільства; встановлення спеціальної процедури врегулювання наявної суперечності.

Література

1. Великий енциклопедичний юридичний словник / [ред. Ю. С. Шемшученко]. К.: ТОВ «Вид-во «Юрид. думка», 2007. 992 с.
2. Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 2 березня 2015 року № 222-VIII. URL.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19#Text>
3. Про регулювання містобудівної діяльності: Закон України від 17 лютого 2011 року № 3038-VI. URL.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17#Text>
4. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення порядку надання адміністративних послуг у сфері будівництва та створення Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва: Закон України від 17 жовтня 2019 року № 199-IX. URL.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/199-20#n63>